

PREPOROD

www.sindikat-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

11. LIPNJA

Tjedan dana prije početka 15. svjetskog nogometnog prvenstva u Americi na kojem će Karaoke po 4. puta postati prvaci i točno 4 mjeseca prije nego će Karol Wojtyła slaviti „povijesnu“ misu na zagrebačkom hipodromu, prije točno četvrt stoljeća, osnovan je naš sindikat. Za prvog predsjednika izabran je Vinko Filipović. Krenula je tako jedna sindikalna priča kojoj mnogi nisu predviđali dug vijek. U sindikalno turbulentnim devedesetima novi su sindikati nastajali čak i brže od novih stranaka. Doslovce kao gljive poslije kiše.

Nakon što je osnovan kao sindikat osnovnih škola, Preporod se ubrzo preregistrirao i postao „prvi“ školski sindikat koji djeluje u osnovnim i srednjim školama. Kad već spominjem pridjev „prvi“ vrijedi se prisjetiti tek nekih akcija i aktivnosti uz koje si možemo pridjenuti ovaj epitet. Prosvjedovanje pred vladajućim HDZ-om, prikupljanje potpisa kojim se zahtjeva smjena ministra Jovanovića, i vođenje akcije u kojoj je skupljen rekordan broj potpisa protiv *outsourcinga* u javnim službama, samostalno proveden štrajk, istraživanje među maturantima u okviru EU-projekta...

Unatoč tomu što nas se na sve moguće načine sprječavalo u djelovanju – čak su i zakoni zbog toga prepravljani i donošeni – ipak smo uspjeli ostaviti svoj trag i u pregovorima za Temeljni kolektivni ugovor i u pregovorima za granske kolektivne ugovore. Vještačenjem, koje smo dali izraditi, pridonijeli smo rastu prijevoznog troška s 0,75 lipa na kunu po kilometru. Zahvaljujući našim prijedlozima radnici lakše ostvaruju pravo na korištenje automobila, preciznije se vrednuje priprema nastavnog sata...

Često su naša nastojanja bila bezuspješna. Nedavno nije prihvaćen naš zahtjev, koji je uostalom dugo bilo i zajednički zahtjev svih sindikata, da osnovica plaće ove godine poraste 18,9%. Nismo uspjeli spriječiti da sindikati prihvate ministričin, za učitelje i nastavnike štetan, prijedlog o zamjeni bonusa za povišicu. Odbijen je i naš prijedlog u pretvaranju stanke u slobodne dane. Nismo uspjeli ni zato što drugi sindikati nisu podržali naše zahtjeve. Nije nam pomoglo ni to što smo mi u pregovorima podupirali sve odredbe zahtjeve većinskih sindikata.

Bilo je u našem radu dosta i promašenih poteza, nepotrebnih aktivnosti, krivih nastupa. Radi uspostave prijeko potrebne suradnje kalkulantski smo znali odšutjeti štetne postupke sindikalnih kolega, više smo puta naivno povjerovali političarima koji su dok su bili oporba govorili jedno, a nakon što su došli na vlast „promijenili ploču“, brojnim smo istupima reagirali na prvu loptu onda kada je pametnije bilo pričekati. No, i onda kada bismo činili i ono što si iz današnje perspektive zamjeramo, pokretala nas je isključivo želja da našoj profesiji bude bolje i da mi tom boljitku pridonosimo.

Prevalili smo dug put. Od 20-ak stigli smo do skoro 400 podružnica, od nekoliko stotina do skoro 9 tisuća članova. Na tom putu stalnoga rasta, bilo je i osipanja. Neki su odlazili zato što su se razočarali, neki što im nije bilo dobro s nama i jer su vjerovali da će im drugdje biti bolje. Ipak najviše naših članova napustilo nas je odlaskom u mirovinu. Među njima sve je više i onih koji su svim srcem bili s nama, a danas su učlanjeni u preporodovu nebesku podružnicu.

Unatrag dvadeset i pet godina Preporod je sudjelovao u svim važnijim događanjima vezanim uz školstvo, ali i uz sindikalni pokret. Za razliku od većih od nas, mi smo se prvo morali izboriti za sudjelovanje, a tek potom i sudjelovati. Nekad smo bili više, nekad manje uspješni. Na žalost, često nas se trpalo u isti koš s drugim sindikatima, blatilo i zbog onoga na što nismo mogli utjecati. Ipak, zahvaljujući i našem postojanju, veći su se sindikati, barem u nekoj mjeri, morali ponašati drugačije.

I za kraj, još nešto jako važno. Razočaranima u postupanju većinskih sindikata, mi smo svih ovih godina bili posljednje sindikalno utočište. Sindikalno neorganiziranih radnika u školstvu bez Preporoda bilo bi značajno više. Samim time, vlasti bi još bezobzirnije nasrtale na ovaj važan javni servis, smanjivale cijenu radu i dokidale materijalna prava... One koji misle, a i takvih ima, da je ovo premalo, da se moglo i moralo više, još jednom pozivamo da nam se ili priključe ili da pokušaju učiniti više od nas.

ZAJEDNIČKA AKCIJA PREPORODA I SAVEZA IZVIĐAČA HRVATSKE

9000 dana, 9000 članova, 9000 sadnica

Savez izviđača Hrvatske i Sindikat Preporod održali konferenciju za medije. Pod nazivom „9000 dana, 9000 članova, 9 000 sadnica“ odvijat će se ove godine obilježavanje četvrt stoljeća Preporoda, najavljeno je na konferenciji za medije koju su sazvali Sindikat Preporod i Savez izviđača Hrvatske. Riječ je o svojevrsnoj akciji i kampanji koja je počela lani i o kojoj je govorio Dan Špicer, te naglasio da se je SIH povezao s Hrvatskom gorskom službom spašavanja i Hrvatskim šumama kako bi na neki način pokušali pomoći prirodi i šumama koje su jako nastradale 2017. godine u strahovitim požarima.

– U toj aktivnosti okupili smo reprezentativan broj partnera – od ministarstava i državnih tijela i institucija do civilnih organizacija i brojnih tvrtki kao sponzora i pokrovitelja. Sve je preraslo u vrlo prepoznatljivu aktivnost u Hrvatskoj. Prošle godine imali smo više od 2500 volontera koji su sudjelovali u akcijama pošumljavanja požarišta, primarno u okolici Splita i Solina, a istodobno smo s partnerima provodili akcije u vrtićima i školama kako bismo najmlađe od najranije dobi educirali o važnosti zaštite prirode i šuma i o tome kako se ponašati kako bi se prevenirale neželjene situacije. Odaziv je bio fantastičan, više od 6000 djece je prošlo edukaciju, više od 2500 volontera koji su u jesen prošle godine zasadili više od 25000 novih stabala i tako barem djelomice pridonijeli obnovi prirode koja je stradala u samo nekoliko dana koliko su najbrutalniji požari trajali. Valja znati da je 2017. godine požarna sezona zabilježila više od 6000 požara u kojima je izgorjelo oko 100 tisuća hektara šume što je jednako površini Bjelovarsko-bilogorske županije. Želimo naglasiti da je važno da se u ovakve aktivnosti svi uključimo, jer priroda se ne može oporaviti sama nakon takvih katastrofa. Kao pojedinci i kao odgovorni članovi društva imamo odgovornost da dio aktivnosti sami pokrenemo, ali i da ih prenesemo onima oko nas.

Drago nam je da smo uspostavili suradnju sa sindikatom Preporod, svjesni smo da su njegovi članovi naši najbolji saveznici i suradnici u informiranju i obrazovanju naše djece i mladih, a osim što će akcija omogućiti da se posadi velik broj stabala u nju će se uključiti velik broj članova Preporoda, što će istodobno biti i njena promocija u velikom broju škola – istaknuo je Dan Špicer.

– Boranka je vrlo kvalitetna akcija koja je povezala Savez izviđača Hrvatske i Preporod, a bili smo u potrazi upravo za takvim nečim čime bismo obilježili četvrt stoljeća postojanja Preporoda. Mi smo u tih 25 godina uvijek ostavljali tragove na različitim stranama kroz nekad uspješne, nekad manje uspješne akcije. Ostavljali smo tragove kroz razne propise, zakone, kolektivne ugovore i naravno kroz pomoć

Preporod će krajem listopada obilježiti 25. godišnjicu svog osnutka velikom akcijom pošumljavanja opožarenih padina Mosora

našim članovima kad im je bila potrebna. Sad želimo ostaviti trag koji neće biti tipičan sindikalni nego puno širi i Goranka nam je tu pomogla i rezultat suradnje sa SIH-om je dogovor da ćemo 26. listopada na padinama Mosora, nas tristotinjak povjerenica i povjerenika iz svih krajeva Hrvatske, zasaditi 9000 sadnica kao simboličku gestu i podsjećanje na naših 9000 članova i 9000 dana koliko postoji Preporod – rekao je predsjednik Preporoda Željko Stipičić istaknuvši da kroz ovu akciju Preporod njeguje suradnju s jednom udrugom civilnoga društva, što je važno jer to je i dugogodišnja praksa i orijentacija u djelovanju Preporoda.

– Željeli smo ostaviti i trajni trag. Željeli smo razmišljati dugoročno i zato smo se odlučili za sadnju stabala. I 26. listopada neće biti kraj, nećemo zasaditi sadnice i vratiti se sindikalnom poslu nego ćemo uz redovne poslove preuzeti i brigu o tim sadnicama. O njima će se brinuti naši članovi i to će simbolično biti Preporodova šuma. Osim toga za svakog novog člana ćemo se obvezati zasaditi novu sadnicu pa će se tako ta naša šuma stalno povećavati i vjerujem da, kada nas više i ne bude, ostatak će o nama trajati. Treća dimenzija akcije je njena opća korisnost. Sindikate često bježe glas da vode računa samo o svom članstvu, da su sebični, da samo uzimaju, a nikada ne daju niti vraćaju. Ovih 9000 sadnica je dokaz da tome nije tako.

Konačno, akcija je poučna, jer mi smo učitelji, nastavnici, stručni suradnici i sve što radimo i svime što radimo i kako živimo šaljem pozitivne poruke našim učenicima. A to je i pozitivna poruka našim kolegicama i kolegama, učenicima, njihovim roditeljima, drugim sindikatima, konačno svima. Nedavno sam pročitao da su školske vlasti Indonezije donijele propis da nijedan učenik ne može završiti školu, a da nije zasadio deset stabala. Možda bismo i mi u Hrvatskoj mogli nešto iz tog primjera naučiti. Naime, upravo je priroda ono jedino što nismo naslijedili od predaka, nego smo to posudili od naših unuka i baš zato mislimo da ova akcija šalje snažnu i upečatljivu poruku. Krajem listopada, kad se pojavimo na padinama Mosora, bit će to festival zajedništva, velikodušnosti, marljivosti, ekološke osviještenosti i u pravom smislu festival koji su zajednički priredili SIH i Sindikat Preporod – zaključio je Stipičić.

Milan Novačić

Nismo uspjeli ostvariti preporod SHU-a, pa smo osnovali Preporod

Okolnostima u kojima je nastao Sindikat Preporod, o problemima s kojim se sindikat susretao u svojih prvih deset godina, govori za naše Glasilo jedan od osnivača i prvi predsjednik Preporoda Vinko Filipović.

Dva i pol desetljeća su prilično dug period u životu pojedinca, ali i u životu jedne udruge, organizacije. Možete li nam približiti okolnosti nastanka Sindikata Preporod?

Doista se u dva i pol desetljeća puno toga dogodilo. Moram reći da su me vrlo često u mojih deset godina Preporoda pitali kako je uopće došlo do osnivanja i do toga da postanem prvi predsjednik. To je bila 1994. godina. Neki bi možda pomislili da je sindikalna scena bila puno drukčija, a meni se čini da je bila vrlo slična sadašnjoj, s tim da su se devedesetih godina na prosvjetnoj sindikalnoj sceni događale određene turbulencije, a kao njihova posljedica pojavio se Preporod. Predsjednik sam postao slučajno, jer sam se našao u skupini ljudi koja je bila nezadovoljna radom tadašnjeg Sindikata hrvatskih učitelja. Bio sam jedini u toj skupini koji nije sudjelovao ni participirao ni u kakvim tijelima tog sindikata, pa je tadašnji inicijativni krug jednostavno predložio mene. Rekli su: „Vi niste ni na koji način inkorporirani u sadašnja zbivanja i nemate nikakve osobne, profesionalne ni bilo kakve druge razloge za sukob s tadašnjim vodstvom“. Vodstvo SHU nisam gotovo ni poznavao, bio sam obični sindikalni povjerenik iz Osnovne škole Bistra, a i to sam postao slučajno. Moja prethodnica se zahvalila na dužnosti, a nakon nje nitko tu dužnost nije htio prihvatiti. Ja sam s 33 godine mislio da u političkom pluralizmu sindikati trebaju imati

Sindikata Preporod odlučio je da se neće baviti Arielom, krumpirom ni svinjskim polovicama, kao što je to radio SHU, jer smo takve aktivnosti smatrali reliktom tzv. socijalističkih sindikata. Preporod uspijeva biti bitno različit od onoga što je opća percepcija sindikalne scene, jer se primarno bavi materijalnim i pravnim statusom svojih zaposlenika, problemima u sustavu obrazovanja i svim onim promjenama koje sustav obrazovanja proizvodi

svoje mjesto i važnost, a temeljna jedinica je podružnica u svakoj školi i zato sam, želeći da uopće opstane podružnica u školi Bistra, prihvatio biti sindikalni povjerenik, otišao na nekoliko sastanaka i upoznao krug nezadovoljnih ljudi.

Kako je bilo krenuti u svakom pogledu doslovce od nule?

Mi smo bili skupina koja nije imala nikakva sredstva, tada smo doslovno imali nula kuna članarine. Kao manjinski sindikat, morali smo plaćati uredske prostore. Većinski sindikati imali su prostore naslijeđene iz bivšeg vremena na vrlo atraktivnim lokacijama na kojima su i danas, a mi smo od nikakve članarine započeli u svega devet kvadrata u ulici kneza Mislava. Kako je sindikat rastao tako su se i uvjeti mijenjali. Na prvoj skupštini, održanoj 11. lipnja 1994. godine u dvorani u Parku Ribnjak, prisutno je bilo nekoliko desetaka ljudi koji su došli kao predstavnici podružnica svojih škola i, koliko se sjećam, započeli smo s nekih 400 članova. U početku smo svi radili volonterski, od moje malenkosti do onih koji su sudjelovali u upravljačkim tijelima Sindikata Preporod. To je doista bilo vrijeme pravog entuzijazma. Svi ljudi koji su činili inicijalni krug osnivača bili su oni čije su se ideje poklopile s idejom

koju smo svi željeli ostvariti, a to je drugačiji školski sindikat. I sam naziv Preporod govori o tome. Sindikat Preporod je nešto što je nastalo kao želja da se napravi preporod Sindikata hrvatskih učitelja. Kad se to nije uspjelo napraviti, došlo je do ideje da se sindikat nazove Hrvatski školski sindikat Preporod. Vjerujem da se danas, nakon 25 godina, gdje god se u prosvjetnim krugovima pojavi bilo tko s tim imenom, prepoznaje nešto što je ostavilo vrlo upečatljiv trag unazad svih tih godina.

Iza nastanka svake organizacije obično stoji nekolicina pojedinaca. Prisjetite se njihovih imena.

U početnom krugu nezadovoljnih bili su nekolicina kolegica i kolega koji su participirali u različitim tijelima Sindikata hrvatskih učitelja, kao što su Ivanka Božek, Hrvoje Sabo, Ivan Maloča, Đorđe Grković, Gordana Kovač, Katarina Borko i drugi. Moram spomenuti i jednu osobu koja je bila izuzetno važna u osnivanju Sindikata Preporod unatoč tome što nije bila prosvjetni djelatnik, nego je radila kao šefica financija u Sindikatu hrvatskih učitelja. Rekao bih da je Nada Barta bila prvi zviždač u Hrvatskoj. Znamo da su se kasnije pojavili, uvjetno rečeno, etablirani zviždači, kao

Ankica Lepej i Vesna Balenović. Gospođa Barta je zviždačica bila već tada, vjerojatno ne s tom ambicijom. Naime, ona je ukazala na financijske malverzacije u SHU-u unatoč tome što je bila šefica računovodstva i što je cijena toga bila gubitak radnog mjesta.

Osim financijskih malverzacija, koji su sve bili razlozi nezadovoljstva radom Sindikata hrvatskih učitelja?

Rekao bih da su financijske malverzacije bile kap koja je prelila čašu, ali ne mala kap, nego se radilo o puno kapi koje su doista zapljusnule iz čaše. Ovdje možemo spomenuti i tzv. aferu Ariel. Možda je teško zamisliti, ali početkom devedesetih nije bilo tržišta životnih potrepština ovakvog kakvo je sada, s velikom ponudom. To su bila vremena kad se tadašnji SHU bavio trgovinom, naručivao nekakve proizvode i druge stvari, a bilo je problema u blagovremenoj isporuci, u neisporučivanju i, naravno, onda su se pojavile sumnje u stvarne malverzacije. Tako je i Ariel, sredstvo za pranje uvožen po nekakvim povoljnijim cijenama za članove SHU, ali se jednom prilikom dogodilo da navodno nije isporučen, i Ariel i nekakav maslac. Zato je Sindikat Preporod odlučio da se neće baviti Arielom, krumpirom ni svinjskim polovicama, jer smo mi – oni koji su bili u inicijalnom odboru i ja – takve aktivnosti smatrali reliktom tzv. socijalističkih sindikata. I što je najzanimljivije, na vrlo sličan način su počeli funkcionirati i sindikati koji su nastali kasnije, kao rezultat pluralističkih promjena u hrvatskom društvu u svim segmentima. Mislim da Sindikat Preporod uspijeva do današnjeg dana, i to u uzlaznoj liniji, biti nešto drugačiji i bitno različit od onoga što je opća percepcija sindikalne scene, jer se primarno bavi materijalnim i pravnim statusom svojih zaposle-

nika, problemima u sustavu obrazovanja i svim onim promjenama koje sustav obrazovanja proizvodi.

Početak devedesetih postojala su dva većinska školska sindikata, Sindikat hrvatskih učitelja i Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama. Stvoren je i prvi manjinski, tzv. „varaždinski” sindikat. Kako je od svih njih očekivano stvaranje Preporoda?

Osnivanje Preporoda dočekano je negativno na svim mogućim razinama i relacijama. Otpori su bili različiti, sve ono što je legitimno i što nije legitimno. Vodstvo SHU-a je reagiralo vrlo negativno, jer je osnivanje doživjelo kao udar na njih i kritiku njihova rada, a nas kao anarhiste, što je u znatnoj mjeri otežavalo sam početak rada Preporoda. Drugi, pojačani udar nastao je 1996. godine kad smo se otvorili prema članstvu u srednjim školama, pa smo dobili i drugog protivnika. Kao pred-

sam imao velike probleme jer su se mnogi u njemu prepoznali.

Ipak, više sam energije trošio na to kako pronaći prostor za Preporod i kako ga zadržati kao relevantnog čimbenika na sindikalnoj sceni, nastojao sam se usmjeriti prema sindikatima, nego prema struktura vlasti. Ne zato što su nam bile naklonjene, nego su njihove metode ipak koliko-toliko bile prihvatljive za razliku od sindikalne scene koja nas je doživljavala kao ljute protivnike. Pretpostavljam da se u tom pogledu ni do danas ništa nije promijenilo. U svakom slučaju, tadašnjim je sindikatima važnije bilo neutralizirati ulogu Preporoda, nego postići nekakve promjene po pitanju materijalnog statusa učitelja. Mi smo u tom pogledu, ničim potkupljeni i ničim kompromitirani, prema tadašnjoj aktualnoj prosvjetnoj i državnoj vlasti bili uvijek konkretni, jasni, po nekima i preradikalni, ali smo zapravo samo, kao i inače, tražili

Bio sam protagonist te suradnje, zajedno sa Željkom Stipićem, tada predsjednikom Glavnog vijeća. Odlično smo suradivali s tadašnjim Sindikatом zaposlenika u hrvatskom školstvu koji je vodio danas pokojni Marko Ružić. Tako smo htjeli objediniti, uvjetno rečeno, barem jedan segment prosvjetne sindikalne scene, kako bi ojačali svoju poziciju i prema prosvjetnoj i državnoj vlasti u pregovorima i kako bi ojačali vlastitu ulogu prema konkurentskim sindikatima. A i s njima smo u nekoliko navrata pokušali suradnju. I to je na žalost uvijek bilo kratkog vijeka, jer bismo se uvijek razišli kad je prema vlasti trebalo biti nešto radikalniji, izravniji. U tom smislu uvijek su većinski sindikati reterirali i to ponašanje tumačili na svoj, nama neprihvatljiv način. I danas podjednako vjerujem da je u devedesetima bilo prostora i načina da se već tada materijalni, ali i svaki drugi status prosvjetnih djelatnika poboljša, u odnosu na ono što se na žalost događalo. Samo da je bilo veće odlučnosti prosvjetnih sindikata.

Važan trenutak u prvim godinama Preporoda bilo je otvaranje prema zaposlenima u srednjim školama. Kako se došlo do toga i do prelaska dvadesetak srednjoškolskih podružnica u Preporod?

Mi smo kao drugačiji sindikat i u tom pogledu vrlo brzo uočili da je segmentirati prosvjetni korpus na zaposlenike u osnovnim i srednjim školama nešto nepotrebno, zato što učitelji u predmetnoj nastavi dolaze s istih fakulteta kao i nastavnici u srednjim školama. Imali smo zajedničke zakone o odgoju i obrazovanju, i za jedne i za druge, imali smo istog ministra, pa smo mislili da ćemo spajanjem sustava obrazovanja osnovnih i srednjih škola kroz sindikat pridonijeti tome da budemo jači, kompaktniji i da se ne dijelimo po tim osnovama. Čini mi se da i danas od drugih sindikata to nije dovoljno prihvaćeno, unatoč tome što je bilo pokušaja suradnje koja nikad nije urodila plodom, ali sigurno bismo bili jači da zajednički jedinstveno nastupamo.

Kakav je bio položaj učitelja i koji su bili problemi u sustavu obrazovanja u tih prvih deset godina Preporoda?

Problemi gotovo isti kao i danas. I tada su se donosili zakoni, pravilnici, spominjale su se kojekakve reforme. Rekao bih da se ništa bitno nije promijenilo. Naime, vječna je tema reforma obrazovanja. Vječna tema, opravdana, ali na žalost neriješena, je materijalni status zaposlenika, potom problem koji je u ovih tridesetak godina u većoj ili manjoj mjeri prisutan je i deficitarnost određenih kadrova u školama koje se nalaze izvan velikih gradskih središta. Tu je i osjećaj koji su prosvjetari imali tada, pa i ja '87. kad sam počeo raditi, a imaju ga i sada – osjećaj marginaliziranosti, društvene podcijenjenosti, neprepoznavanja od strane nijedne vlasti, neovisno o tome je li bila lijeve ili desne opcije, isto tako i ministara koji se načelno zauzimaju za bolji materijalni položaj, ali se u praksi nikad nije dogodilo da se neki od naših ministara odlučno zauzme za primjeren materijalni status nas prosvjetara. U ovih 30 godina prosvjetna, odnosno državna vlast, nije napravila ništa izuzetno bitno za prosvjetare.

Koje su bile prve akcije sindikata Preporod?

Mi smo stjecajem okolnosti već 1994. na početku školske godine sudjelovali u štrajku. To je bio jedan od ozbiljnijih štrajkova za mandata ministricе Girardi-Jurkić. Štrajk je koincidirao s dolaskom svetog Ivana Pavla II. zbog čega se išlo s izrazito negativnim re-

Kao sindikalni čelnik nikad nisam govorio ono što je članstvo željelo čuti, nego istinu i činjenice. Članstvo je to prepoznalo, pa je upravo povjerenje članstva bilo velika snaga sindikata. Sindikat Preporod nikad nije izdao svoje članstvo i nije ušao u neku sindikalnu akciju ili aktivnost s figom u džepu

akcijama prema prosvjetarima koji sudjeluju u štrajku. Unatoč tome što je još bilo vrijeme rata i unatoč svim tim okolnostima koje nam je aktualna vlast spočitavala – kako idete u štrajk kad dolazi Sveti Otac, kako kad još uvijek dio hrvatskog teritorija nije oslobođen i sl. – prosvjetari su ušli u štrajk bez ikakve kalkulacije. Nacionalna komponenta kod prosvjetara nikad nije bila upitna, ali isto tako nije bila upitna ni svijest o tome da se sami moramo izboriti za promjenu svog materijalnog statusa. Nakon toga, prosvjeda i štrajkova bilo je u nekoliko navrata. Devedesete je zasigurno obilježio štrajk u lipnju 1998. godine, kada je tadašnji ministar Pugalnik naprasno skratio školsku godinu, tje dan dana prije nego što je trebala završiti, misleći da će efekt štrajka biti nešto manji. Podijeljena je i tzv. sramotna *pugelnica* – ministarstvo je „nagradilo” samo učitelje koji nisu sudjelovali u štrajku. To je bilo krajnje nekorektno od strane prosvjetne vlasti, jer su time htjeli izazvati podjele među učiteljima u zbornicama, što su u izvjesnoj mjeri u nekim školama i uspjeli.

U razdoblju u kojem sam participirao u Preporodu bio je još prosvjeda i štrajkova. U tom pogledu devedesete su bile vrlo turbulentne. Sudjelovanje u prosvjedima, štrajkovima, zahtjevi koje je Preporod postavljao neki su od bitnijih razloga što je Preporod u relativno kratkom vremenu stekao ugled i status sindikata prepoznatljivog na prosvjetnoj sceni, ali i u javnosti. Vrlo je zanimljiva i prisutnost Preporoda u tadašnjoj javnosti, kad nije bilo portala i alternativnih televizijskih kuća. Postojali su Hrvatska televizija, Hrvatski radio, dvoje dnevne novine Vjesnik i Večernji list, no unatoč tome, naša prisutnost i prepoznatljivost bili su značajni. Mnogi su zbog toga često mislili da je Preporod po članstvu puno veći nego što je tada bio, a s godinama je uspio izboriti i taj bitan element veličine, tako da je sada istaknut i po broju članova i medijskoj prisutnosti, u smislu pozitivnih akcija i svega onog što tromi, većinski sindikati, uljuljani u svoju veličinu, ili možda i bezidejnost, ne čine.

Kako se slučaj *pugelnice*, odnosno nagrađivanje štrajkbreherstva odrazilo na članstvo i na sindikalno djelovanje Preporoda?

Marginalno, jer oni koji su bili članovi Sindikata Preporod nisu ni bili štrajkbreheri. Mi smo imali sreću da smo imali članstvo koje nas je pratilo u našim akcijama, a pratilo nas je zato što nam je vjerovalo. Možda je nepopularno govoriti o sebi, ali reći ću da ja kao sindikalni čelnik nikad nisam govorio ono što je članstvo željelo čuti, nego istinu i činjenice. Članstvo je to prepoznalo, pa je upravo povjerenje članstva bilo velika snaga sindikata. Uistinu, Sindikat Preporod nikad nije izdao svoje članstvo i nije ušao u neku sindikalnu akciju ili aktivnost s figom u džepu. I to je, također, jedna od najvećih vrijednosti koja je Preporod na sindikalnoj sceni ostavila kao prepoznatljiv čimbenik.

Razgovarala: Ana Vragolović
(Kraj u sljedećem broju)

Mi smo, ničim potkupljeni i ničim kompromitirani, prema tadašnjoj aktualnoj prosvjetnoj i državnoj vlasti bili uvijek konkretni, jasni, po nekima i preradikalni, ali smo zapravo samo, kao i inače, tražili ono što prosvjetnim djelatnicima, s obzirom na njihovu važnost, potplaćen materijalni i omalovažen društveni status, pripada. Doista vjerujem, a i ovih 25 godina je potvrdilo, da je Sindikat Preporod tu odigrao izuzetno važnu ulogu

sjednik, sa svim suradnicima, trošio sam silnu energiju na to kako na sindikalnoj sceni neutralizirati opstrukciju djelovanja Sindikata Preporod od strane većinskih sindikata. Tada sam napisao jedan tekst u čijem je naslovu bila izvučena rečenica: „Od političke i stranačke scene gora je samo sindikalna”. To mi sindikalisti nikad nisu oprostili, a samo sam, kao čovjek koji dolazi iz te scene i koji je sam dio nje, htio ukazati na to koliko je sindikalna scena loša, impotentna, koliko kalkulira oko određenih akcija, i kako se određene akcije, kad ih napokon i bude, nikada ne dovedu do kraja. To je bilo doista frustrirajuće i zato sam ponosan na taj tekst. Zbog njega

ono što prosvjetnim djelatnicima, s obzirom na njihovu važnost, potplaćen materijalni i omalovažen društveni status, pripada. Doista vjerujem, a i ovih 25 godina je potvrdilo, da je Sindikat Preporod tu odigrao izuzetno važnu ulogu.

U međuvremenu nastaje još jedan školski sindikat, Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu iz Splita. Ta su dva sindikata krajem devedesetih i početkom dvijetisućitih godina blisko suradivala. Osnovani su i udrugu Savez školskih sindikata. Možete li nam nešto reći o toj suradnji koja će desetak godina kasnije dovesti i do spajanja ta dva sindikata?

Stalno je prisutan osjećaj marginaliziranosti, društvene podcijenjenosti, neprepoznavanja od strane nijedne vlasti, od ministara koji se načelno zauzimaju za bolji materijalni položaj, ali se u praksi nikad nije dogodilo da se neki od naših ministara odlučno zauzme za primjeren materijalni status prosvjetara. U ovih 30 godina prosvjetna, odnosno državna vlast, nije napravila ništa izuzetno bitno za prosvjetare

27. svibnja U Osnovnoj školi Berek održan sastanak županijskog vijeća Bjelovarsko-bilogorske županije, a 28. svibnja u Osnovnoj školi Ivanovec održan sastanak Međuzupanijskog vijeća za sjevernu Hrvatsku. Povod održavanju oba sastanka bili su predstojeći izbori u sindikalnim podružnicama. Na oba sastanka raspravljalo se i o novom Pravilniku o nagrađivanju.

29. svibnja Predsjednik sindikata sudjelovao na prvom u nizu okruglih stolova „Učitelji budućnosti“. Okrugli stol održan je u Ministarstvu znanosti i obrazovanja. Raspravljalo se o strategijama učenja i poučavanja. Skup je moderirala ministrica Blaženka Divjak, a na skupu su sudjelovali Jasminka Ledić, Maja Cindrić, Matija Bašić i Davorka Osmak Franjić.

30. svibnja Održan u Splitu, a 1. lipnja u Stonu, sastanak Županijskog vijeća Splitsko-dalmatinske županije, odnosno Županijskog vijeća Dubrovačko-neretvanske županije. Na oba sastanka povjerenice i povjerenike se pripremilo za održavanje izbora u sindikalnim podružnicama. Također, razgovaralo se i o ostalim predskupštinskim aktivnostima, konstituiranju županijskih vijeća u rujnu i skupštini u listopadu.

31. svibnja U Splitu održana konferencija za medije pod naslovom „Škola za život: Od štednje do rasipništva“. Novinarima su predstavljeni stavovi Preporoda o novom Pravilniku o nagrađivanju i aferi s previsokim honorarima za izradu me-

todičkih priručnika. Ministarstvo, s jedne strane, šteti na nagrađivanju dodatnog angažmana učitelja i nastavnika u svezi Škole za život, dok se pojedincima, s druge strane, isplaćuju previsoki honorari za angažman na eksperimentalnim programima.

3. lipnja U Puli 3. lipnja, 4. lipnja u Sisku te 5. lipnja u Otočcu, održani sastanci županijskih vijeća Istarske, Sisačko-moslavačke i Ličko-senjske županije. Na ovim sastancima najviše se pažnje posvetilo predstojećim izborima u sindikalnim podružnicama. Osim o Pravilniku o nagrađivanju govorilo se i o brojnim problemima vezanim uz edukaciju učitelja i nastavnika koja se provodi u sklopu eksperimenta „Škola za život“.

7. lipnja U Osijeku održana konferencija za predstavnike medija o problemima s kojima se susreću zaposlenici u školama tri mjeseca prije početka „Škole za život“. Nakon konferencije za medije održan je sastanak Međuzupanijskog vijeća za istočnu Hrvatsku. Povjerenice i povjerenike upoznao se s njihovim obvezama vezanim uz održavanje izbora u sindikalnim podružnicama.

10. lipnja U podružnicama započelo provođenje izbora za sindikalne povjerenike, zamjenike povjerenike i članove nadzornog vijeća. Prema Odluci Glavnoga vijeća izbori trebaju završiti do 5. srpnja.

*U Rijeci, u Prvoj sušačkoj gimnaziji održan sastanak Županijskog vijeća za pri-

morsko-goransku županiju. Povjerenice i povjerenike upoznao se sa svim aktivnostima koje će prethoditi održavanju skupštine u listopadu.

11. lipnja Savez izviđača Hrvatske i Sindikat Preporod održali konferenciju za medije: „9000 dana, 9000 članova, 9 000 sadnica“ Govorili Dan Špicer, izvršni direktor Saveza izviđača i Željko Stipić, predsjednik Preporoda. Najavljeno je za 26. listopada obilježavanje 25. godišnjice osnutka Preporoda velikom akcijom pošumljavanja opožarenih padina Mosora.

* U Oroslavju održan sastanak Županijskog vijeća za Krapinsko-zagorsku županiju. Izbori u podružnici, formiranje županijskih vijeća, skupština, BORANKA, Pravilnik o nagrađivanju i problemi vezani uz „Školu za život“ – teme su o kojima se raspravljalo na sastanku.

13. lipnja Na 161. sjednici Vlada je donijela Uredbu o dopuni Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama. Uredbom se za 4,64 % povećavaju koeficijenti učiteljima, nastavnicima i stručnim suradnicima, za 6,02 % mentorima i za 7,99 posto savjetnicima. Ovim se povećanjem koeficijenata dokida smanjenje plaća uzrokovano osnovnoškolskim kolektivnim ugovorom. Vlada nije prihvatila zahtjev da se plaće povećaju i učiteljima i stručnim suradnicima koji rade u posebnim razrednim odjelima pri redovitim školama i odgajateljima u posebnim ustanovama.

PRENOSIMO

USKLAĐENJE DOHOTKA

Preporod traži veće plaće i za učitelje

Vlada je prošlotjednom uredbom povećala koeficijente složenosti poslova stručnjacima edukacijsko-rehabilitacijskog profila, učiteljima, nastavnicima i stručnim suradnicima u školama koje imaju programe za djecu s teškoćama u razvoju. Koeficijenti u sustavu odgoja i obrazovanja nisu mijenjani od 2014. godine.

Ovdje se radi o ustanovama za odgoj i obrazovanje djece s teškoćama razvoju, koje se nalaze u sustavu dva ministarstva – Ministarstva znanosti obrazovanja te Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a s obzirom da postoje razlike u koeficijentima, oni su sada usklađeni tako da nastavnici i suradnici u školama imaju koeficijent odgovarajuć onome u sustavu socijalne skrbi. Veći koeficijent imat će učitelji razredne ili predmetne nastave i stručni suradnici koji rade u školama u kojima su samo programi za učenike s teškoćama u razvoju, a koji trenutno imaju isti koeficijent kao učitelji i stručni suradnici u školama s redovitim programima.

U sindikatu Preporod pozdravili su Vladinu uredbu, no traže povećanje plaća i za učitelje koji rade u posebnim razrednim odjelima u redovitim školama. – Od idućeg mjeseca učitelji i stručni suradnici će, zahvaljujući povećanju koeficijenata u rasponu od 4,64 posto do 7,99 posto, napokon primiti plaću u identičnom iznosu prije smanjenja plaća. Ovime će biti ispravljena godinu dana duga nepravda prema radnicima koji u školama rade najteži posao u najtežim uvjetima s najzahtjevnijim učenicima – poručio je predsjednik Preporoda Željko Stipić, podsjećajući da Vladina uredba dolazi „godinu dana nakon što su učiteljima i stručnim suradnicima u posebnim ustanovama plaće smanjene između 150 i čak 550 kuna mjesečno, te nakon obećanja premijera Plenkovića da će problem brzo biti riješen“.

Iz Preporoda pozdravljaju zakašnjelu odluku Vlade koja je došla nakon prosvjeda, okruglih stolova i prepiske između sindikata i Vlade. Problem koji je proizašao iz potpisivanja osnovnoškolskog kolektivnog ugovora, tvrde, bit će u cijelosti riješen tek kada se podignu plaće učiteljima i stručnim suradnicima koji rade u posebnim razrednim odjelima pri redovitim školama. (Ijbm)

(Novi list)

